

SOSIALURIN

Útgevart:
FØROYA JAVNAÐARFLOKKUR

Bládstj.:
Vilfr. Sørensen.
Bó x 76.

Prentsmíðjan á Høysbreyt
TELF 1820

Sosialisman er ein heimsuppgáva

Bert ein sosialistisk heimsøkonomi kann sameina heimsins ríkidømi fyrri at bota um tann skakandi veruleika, at meira enn helmingurin av íbúgvum jarðarinnar livir á einum stóði, ið liggur niðanfyrri hungursmarkið. Hin kapitalistiska økonomi, ið einans byggir á eigin-gagnid, vil aldri fara til annað enn eina framleiðslu við teim fyrri eyga, ið hava ráð at gjalda. Framleiðslan verður einans fyrri at okja um ríkidømið hjá teim, ið eru rík framanundan.

Arbeidarar í framkomnum londum kunnu rokna við at fáa lut í ríkidøminum. Fyrri tað fyrsta av tí, at teir eru so sterkir, at teir kunnu tvinga sær sín rättvísu lut til, og fyrri tað annað av tí, at kapitalistarnir lutvís geva eftir fyrri at vinna sær hjálparar millum arbeidararnar, orsakað av óttanum fyrri, at tann dagur kann koma, tá otiligar mannagávur venda sær móti tí kapitalistiska stýrisslagnum.

Kapitalisman kann einans okja um avgrundina millum ríkar og fátækar tjóðir og vil avgjørt fara til kollveltingina, ið vit ikki duga at meta um framanundan. Kapitalistiska samfelagið hevur nú valið ímillum: At ganga til grundar saman við allari okkara mentan í einum ræðuligum ragnaroki av bardøgum, kollveltingum og øllum tí, ið vitloysið hjá svøltandi og treingjandi menniskjum kann føra við sær. (Síðan 1650 er fólkatal heimsins fýrfaldað, meira enn helmingurin av økingini er farin fram í teim lágtstandandi londunum og fólkatalið vaksið í størum stigum. Meira enn helmingurin av hesum menniskjunum fara svong til songar í kvöld — um tey yvirhovur eiga eina song.) Annar møguleikin, kapitalistiska samfelagið hevur, er stig fyrri stig at slaka fyrri sosialismuni. Allastaðni, har kollveltingar eru farnar fram í kapitalistiska samfelagnum, er tað hent við, at samfelagið hevur mist nakað av sínum kapitalistiska dámi. Tað hevur eydnast fjøldini á friðarligan hátt at vinna sær betri livilíkindi. Afturhaldið hevur verið noytt til at tikið undir við stavnhalðinum, ið teir áður nevndu fyrri ta skínbarligu sosialismuna.

Fykingin um sosialismuna hevur ongatið verið so átroðkandi, sum júst í dag.

Eigur landið at producera stýrimenn til export?

Nú um dagarnar las eg í einum av teim føroysku stórkapitalistablaðunum grein við omanfyrirstandandi yvirskrift.

Beinanvegin eg sá hesa yvirskrift, varnaðist eg, at hetta kapitalistablaðið við slíkari grein tekur lut í stríðnum fyrri at forða ungum føroyingum at sleppa burtur úr landi okkara og soleiðis noyðast at fara umborð í tær gomlu likkisturnar fyrri onga løn.

Í sambandi við málið um at hyggja sjómanskúla bar, eg uppá mál við landsstýringmenn um at vit eiga at hugsa um kokkaskúla eisini bæði fyrri at okkara sjómenn skulu fáa góðan kost — vitaminríkan og samstundis ikki dýrari enn neyðugt. — Og fyrri at ungir føroyskir sjómenn skulu læra og harvið fáa sær kjans at fara út í verðina sum hovmeisterar. Hartil fekk eg fylgjandi svar: »Ja, ein kokkadeild verður helst á nýggja sjómannsskúlanum, men vit fara ikki at læra hovmeisterar til eksport.«

Við øðrum orðum: »Vit skulu ikki eksportera hovmeisterar og heldur ikki stýrimenn.« Men hvat verður so?

Fyrrverandi landsstýrismaður Há-kun Djurhuus setti nakrar spurningar fram fyrri E. Patursson viðv. heimflytan av peningi, sum okkara sjómenn eiga í Íslandi.

Eg bað um orðið einamest fyrri at áleggja landsstýri okkara at gera alt, ið gjørligt er, fyrri at tryggja okkara sjómenn, eisini teim, sum komandi ár fara við íslenskum fiskiforum, soleiðis at teir vita framanundan, áðrenn farið verður, um peningurin kemur heim til Føroya ella ikki, og hvussu mangar føroyskar krónur, teir verða at fáa fyrri hvørjar 100 útlenskar krónur.

Men eins og so ofta áður varð orðið tá noktað mær og øllum javnaðarmonnum. Eg segði kortini nokur orð, sum eg vildi, at Føroya fólk skuldi hoyra, og P. M. Dam segði eisini nokur góð orð; men hvat hendi? — Stálbandið er helst brent ella á annan hátt gjørt til einkis, tí enn er einki útvarpað, tó at stálbandið stóð og snurraði beint framanfyrri røðarapallinum. So ræddir eru yvirklassaumboðsmennir á Føroya lögtingi, at bara javnaðarmenn opna munin, so verður stálbandið brent. Agitasjónsrøðan hjá Há-kun Djurhuus, sum tikin varð á stálbandið, fór soleiðis eisini í eldin. Illa var, at eg ikki var í tinghúsinum ólavskudag, tá logmaðurin slapp einsamallur at nýta stálbandið til sín yvirklassaapropaganda. Mestur skuldu teir so eisini noyðast at brent tað stálbandið.

Lat meg so enda við at undirstríka, at ikki skal tað eydnast

SILDAGØRN

Innsett hollendsk „Apeldoornse“ sildagørn hava vit á goymslu. Eisini kunnu tey fáast í bendli.

ÓDÝRASTU PRÍSIR LAGALIGAR TREYTIR

Fa. A. P. BENDTSEN

TLF. 1860

LISTASKEIÐ

15. oktober til 15. desember 1957 fyrireikar Listafelag Føroya listaskeið í gamla kommunuskúlanum í Havn fyrri ung listafolk.

Undirvising verður í tekning, málning og standmyndalist og fer fram um dagin.

Kostnaðurin (tilfar uppiroknað) verður 280 kr.

Tey, sum ætla sær við. mugu áðrenn 1. oktober venda sær til ein av hesum, sum verða lærarar:

Janus Kamban, myndahoggara, Jónas Broncksgøta 28, Tórshavn (tlf. 2373).

Ingálvur av Reyni, málara, Lucas Debesargøta 7, Tórshavn. Jack Kampmann, málara, Vestmanna (tlf. 32).

Listafelag Føroya.

Klakksvíkar tekniski skúli

1. Vanligur tekniskur skúli byrjar 2. oktober kl. 18.
2. Skeið til motorpassararoyndina byrjar 4. november.
3. Skeið til ta almennu maskinistöryndina byrjar 6. januar.

Innm. til Jóhan Rasmussen, telf. 16.

TRYGGINGARSAMBANDIÐ FØROYAR

Føroya Kríggstrygging. telf. 1086
Føroya Brunnatrygging. telf. 1089

Føroya Sjóvátrygging ... telf. 1086
Føroya Vanlukutrygging telf. 1721

Vit tryggja:

Bátar - skip - vøru - hús - innbúgv - ferðagóðs bilar o. a.

Foroyingar eiga at tryggja í landsins egnu trygging

yvirklassanum at fáa javnaðarmenn at tiga, meðan teir stavnsbinda okkara sjómenn.

Sum kunnugt stóð stutt síðani lýsing í føroyskum bløðum, har hitt stóra og víðakenda Ø.K.-felagið sókir eftir stýrimönnum. Eisini menn við vanligum føroyskum skiparaprógvi, tað sokallaða sættaskiparaprógvið, kunnu fáa pláss sum stýrimenn.

Slíkt tolir føroyski yvirklassin ikki at siggja, og tí skriva teirra bløð millum annað eisini hesi orð: »Tað sær logið út, at hin føroyski sjómannsskúlin setir sær til endamáls at framleiða yvirmenn til danska handilsflotan. Skulu vit framleiða eksportvøru av hesum slagnum, so lat tað vera privat, tí at tað almenna kostar undirvisingina við einum føroyskum sjómanns-

B. Husted-Andersen Landsretssagfører

Kontor:

«Richshuset», Raadhuspladsen, 16 II København V.

Tlgr.-adr.: Austroko Tlf. Mi 788 & 3770.

skúla.« Ætlanin er væl beint tvørturímóti.

Hesi vóru orðini. Tey samsvara annars við so mangt annað frá hasi síðuni — t.d. drálið ár út og ár inn við málinum um bygging av studentaskúla við kostdeild, sum fátækir unglingar kunnu fáa atgongd til og at búgva toluliga biliga. Mong onnur mál av líkindi slag kunnu verða upproknað, men tey kunnu eisini stóðga fyrri fyrst.

J. H. Danbjørg.